

LAUSUNNON ANTAMINEN HALSUAN POHJAVESIALUEIDEN LUOKITUS- JA RAJAUSEHDOTUKSISTA

54/5.57.570/2020

KHALL 02.11.2020 § 164 Valmistelija ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi puh. 040 7393 977

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää lausuntoa Halsuan kunnan alueella sijaitsevien pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutosehdotuksista. Ely-keskuksen lausuntopyyntö on nähtävänä sähköisessä kokoushallinnassa. Lausuntopyyntöön liitteessä on tarkemmat selvitykset muutoksista.

Lausunto pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutosehdotuksista pyydetään toimittamaan 9.11.2020 klo 16.00.

Uuden lainsäädännön myötä kaikkia pohjavesialueita tarkastellaan niiden suojelutarpeen ja vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden kannalta ympäristöministeriön laatiman oppaan mukaan kuin ne määriteltäisiin ensimmäisen kerran. Samalla tarkastellaan pohjavesialueilla esiintyviä pohjavesistä riippuvaisia ekosysteemejä.

Lain mukaan ELY-keskus luokittelee pohjavesialueet seuraavasti:

- 1-luokkaan vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen, jonka vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan tai talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin,
- 2-luokkaan muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen, joka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuu 1. kohdassa tarkoitettuun käyttöön, ja
- E-luokkaan pohjavesialueen, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

ELY-keskus muistuttaa, että pohjavesialueiden luokituksella (1-, 2- tai E-luokalla) on informatiivinen arvo, koska lainsäädäntö, joka suojelee pohjavettä ja kyseisiä ekosysteemejä, on voimassa luokiteltujen pohjavesialueiden ulkopuolellakin.

Liedes -Possakkonevan välinen harju

Luokitustarkistushankkeessa tutkittiin Liedeksen pohjavesialueen luoteispuolelle sijoittuva harjun osa. Liedes-Possakkoneva välisen harjujakson ydinosa on kapea ja se sijaitsee pääosin paksun turvekerroksen alla ja ei juurikaan erotu ympäristöstään. Lähes koko jakso on turvekerrosten peittämä. Isonnevan alueella muodostuman ydinosan juuriosaa ei tutkalla pystytty paikallistamaan ja on todennäköistä, että ydinosan hiekat ovat rantavoi- mien vaikutuksesta huuhtoutuneet ja esiintyvät lievehiekkoina mahdollisen ydinosan läheisyydessä joko moreenin tai kallion päälle kerrostuneena, muodostaen peitteisen pohjavesivaraston.

Suot ovat muodostuneet suunnilleen pohjavedenpinnan tasoon eikä orsiveisiä esiinny. Suurimmassa osassa muodostumaa maalaji vaihtelee peitteisen turvekerrosten alla olevasta hienosta hiekasta karkeaan hiekkaan tai soraan. Maatutkaluotauksen perusteella ilmenee, että vettä johtavat kerrostumat ovat turpeen alla noin syvyydellä 2 – 5 metriä maanpinnasta.

Pohjavedenpinta viettää kaakosta Liedeksen pohjavesialueelta luoteeseen. Pohjavedenpinta on kaakkoisosassa noin tasolla + 132 metriä luoteessa Possakkonevalla noin tasolla + 125...+126,5 metriä.

Liedes-Possakkonevan aluetta on ajateltava sen peitteisyydestä huolimatta pohjavesialtaana, jonka keskeisenä osana on eniten vettä varastoiva ja johtava runko-osa ja tähän virtausyhteydessä olevat lievealueet. Ominaisantoisuuspumpppauksen ja peitteisen muodostuman valuma-alueen pinta-alan (n. 1 km²) sekä pohjaveden virtauskuvan, sadannan (600 mm) ja imeytymisprosentin (0,25) perusteella pisteestä Hp 5 arvioidaan alustavasti saatavan pohjavettä keskimäärin noin 400 m³/vrk. Lisäksi Liedeksen pohjavesialueen luoteispäästä katsotaan olevan virtausyhteys Possakkonevan alueelle.

Liedes-Possakkonevan välisen harjun luokitus- ja rajausehdotus

Liedes-Possakkonevan välinen harjujakson osa ehdotetaan luokiteltavaksi luokkaan 2, muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. Nimeksi ehdotetaan Isoneva ja tunnukseksi ehdotetaan 1007451 (pienempi osa ehdotetusta pohjavesialueesta Kaustisen kunnan puolella). Perusteluna on, että alueelta on tutkimuksen perusteella mahdollista saada pohjavettä yli 100 m³/vrk.

Esitys kj.

Kaustisen kunnanhallitus merkitsee asian tiedokseen ja huomauttaa, että Isonevan jatkuma olisi hyvä tutkia lisää, jotta voidaan selvittää, yhtyykö harju Rahkosenharjuun ja mikä on harjun vaikutus Rahkosenharjuun. Välimatkaa näiden kahden esiintymän välillä on linnuntietä noin 6,5 km.

Harjun jatko liikkunee Kaustisen, Halsuan ja Kokkolan rajoilla, kunnanhallitus esittää, että ELY-keskus jatkaisi harjujatkumon selvittämistä. Kunnanhallitus huomauttaa myös, että tiedot ovat oleellisia huomioiden Kaustisen kunnan vedenottamon Neverbackassa.

Päätös

Hyväksyttiin.
